

VISTA
ANALYSE

Vista Analyse rapport 2021/03

Reduksjonsplikt som alternativ til
dagens omsetningskrav for biodrivstoff
i veitrafikken

Ingeborg Rasmussen, prosjektleder og partner i
Vista Analyse

17. Februar 2021 | Mobilitet 2021

Vista Analyse rapport 2021/03

En analyse av et alternativt virkemiddel i drivstoffpolitikken

- Finnes det bedre alternativer til dagens videmiddel for reduksjon av utslipp fra veitrafikken?
 - Nærmere bestemt om en *reduksjonsplikt* er et mer **kostnads-** og **styringseffektivt** virkemiddel enn dagens *omsetningskrav*.
 - En vurdering etter samfunnsøkonomiske prinsipper
- Arbeidet er lagt opp som en tradisjonell virkemiddelanalyse
 - Fulgt prinsippene som følger av Utredningsinstruksen

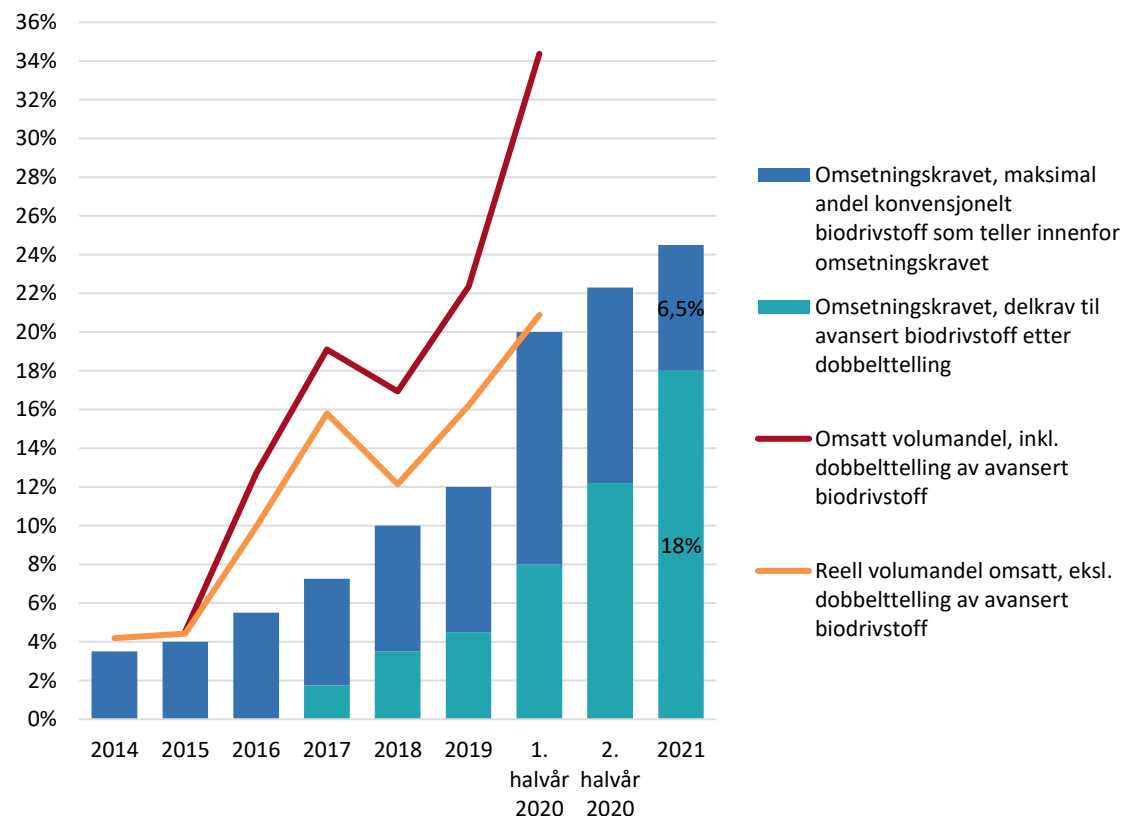
- Oppdragsgiver: Drivkraft Norge

Omsetningskravet

Dagens virkemiddel for å øke bruken av biodrivstoff i veitrafikken

- Omsetningskravet
 - Omsetterne er pålagt å tilse at en gitt andel av drivstoffet de selger i løpet av året er biodrivstoff
 - Blandes inn i konvensjonelt fossilt drivstoff
 - Dobbel telling av avansert biodrivstoff, samt delkrav til bruk av avansert
- Alternativt virkemiddel: **Reduksjonsplikt**
 - Et alternativ til omsetningskravet
 - Innført i Sverige 1. juli 2018
 - Stiller krav til reduksjonen av klimagasser, ikke bruken av biodrivstoff målt i liter
 - Reduksjoner kan oppnås f. eks. ved innblanding av biodrivstoff
 - LCA-perspektiv («vugge-til grav»)

Figur 1. Omsetningskravet og omsetningen av biodrivstoff
Kilde: Vista Analyse basert på data fra Drivkraft Norge (2020), Skattedirektoratet og Miljødirektoratet (2020).

Viktige forutsetninger

- Virkemiddelets primærmål må prinsipielt være å oppfylle norske klimaforpliktelser, betinget at det også fører til globale utslippsreduksjoner.
 - Alle avledede mål må kun vektlegges dersom de ikke gir motstridende virkninger.
- «Fra vugge til grav»-perspektivet legges til grunn for våre vurderinger (LCA).
 - I en perfekt verden skulle vi helst ha målt også de indirekte arealbruksendringene (ILUC).

Analytisk rammeverk, funn og konklusjoner

Basert på samfunnsøkonomiske prinsipper og teori

- To reduksjonspliktutforminger ble vurdert
 - Den ene er uten elektrisitet og andre fornybare energibærere, og den andre inkluderer alle energibærere.
- Vi drøfter omsetningskravet og de to systemene for reduksjonsplikt etter 4 prinsipper:
 - Styringseffektivitet
 - Kostnadseffektivitet, herunder også administrativ effektivitet
 - Teknologinøytralitet
 - Forutsigbarhet

Virkemiddel	Styrings- effektivitet	Kostnads- effektivitet	Teknologinøytralitet	Forutsigbarhet	Samlet rangering
Omsetningskravet	0	0	0	0	0
Reduksjonsplikt kun for fossile drivstoff					
Reduksjonsplikt for alle energibærere					

Analytisk rammeverk, funn og konklusjoner

Styringseffektivitet

- Virkemiddelet skal bidra til å realisere målet
 - Å bidra til oppfyllelse av norske klimamål, betinget at det også bidrar til å redusere globale utslipp
- Klarere kobling mellom insentiv og mål med en reduksjonsplikt. Man retter kravene direkte mot målet om utslippsreduksjoner, ikke mot omsetning av biodrivstoff målt i liter, med varierende klimaeffekter
- Mulige lekkasjer med usikker klimaeffekt ved å inkludere alle energibærere.

Virkemiddel	Styrings- effektivitet	Kostnads- effektivitet	Teknologinøytralitet	Forutsigbarhet	Samlet rangering
Omsetningskravet	0				
Reduksjonsplikt kun for fossile drivstoff	++				
Reduksjonsplikt for alle energibærere	0				

Analytisk rammeverk, funn og konklusjoner

Kostnadseffektivitet

- Utslippsreducerende tiltak bør gjennomføres (1) til lavest mulig kostnad og (2) av dem som kan gjøre det billigst.
- Alt som reduserer aktørenes frihet til å velge hvordan reduksjonsmålet nås er kostnadsdrivende.
- Reduksjonsplikt åpner for flere måter å oppnå kutt enn omsetningskravet og er derfor mer kostnadseffektivt. Reduksjonsplikten for alle energibærere er mest kostnadseffektivt.

Virkemiddel	Styrings- effektivitet	Kostnads- effektivitet	Teknologinøytralitet	Forutsigbarhet	Samlet rangering
Omsetningskravet	0	0			
Reduksjonsplikt kun for fossile drivstoff	++	+			
Reduksjonsplikt for alle energibærere	0	++			

Analytisk rammeverk, funn og konklusjoner

Samlet vurdering

- Begge reduksjonspliktsystemene er mer teknologinøytrale og forutsigbare enn dagens omsetningskrav
- Begge reduksjonspliktsystemene vurderes som en bedre løsning for å redusere utslipp fra veitrafikken enn dagens omsetningskrav
- Reduksjonsplikt kun for fossile drivstoff vurderes som et bedre alternativ enn en reduksjonsplikt for alle energibærere,
 - på tross av at reduksjonsplikten for alle energibærere har like mange pluser som alternativet totalt.
 - Vi vektlegger **styringseffektivitet** og **kostnadseffektivitet** tyngst
 - Lav styringseffektivitet sammenlignet med reduksjonsplikten kun for fossile drivstoff gjør at effekten av reduksjonsplikten for alle energibærere er mer usikker

Virkemiddel	Styrings- effektivitet	Kostnads- effektivitet	Teknologinøytralitet	Forutsigbarhet	Samlet rangering
Omsetningskravet	0	0	0	0	3.
Reduksjonsplikt kun for fossile drivstoff	++	+	+	+	1.
Reduksjonsplikt for alle energibærere	0	++	++	+	2.

Takk for oppmerksomheten!

Rapporten finner du straks på

www.vista-analyse.no

Vista Analyse AS er et samfunnsfaglig analyseselskap med hovedvekt på økonomisk utredning, evaluering, rådgiving og forskning.

Vi utfører oppdrag med høy faglig kvalitet, uavhengighet og integritet. Våre sentrale temaområder er klima, energi, samferdsel, næringsutvikling, byutvikling og velferd.

Meltzers gate 4, 0257 Oslo | +47 934 61 932 | ingeborg.rasmussen@vista-analyse.no | www.vista-analyse.no